

Priloga 2

Posebni pregledi žičniških naprav

1. Splošno

Podlage za izvajanje posebnih pregledov dinamično obremenjenih sklopov so zlasti:

- predpisi in standardi za sklop oziroma podsistem, ki je predmet posebnega pregleda;
- detajlni in sestavni načrti elementov in sklopov ter konstrukcij;
- armaturni načrti AB konstrukcij;
- statični in trdnostni izračuni konstrukcij in elementov;
- podatki o vgrajenih materialih;
- proizvajalčeve zahteve za metode pregledov ter kriteriji sprejemljivosti poškodb in dopustne tolerance odstopanj;
- dokumentacija o izvedenih rekonstrukcijah in vzdrževalnih delih v javno korist;
- navodila za obratovanje in vzdrževanje žičniške naprave;
- poročila o prejšnjih posebnih pregledih sklopov, podsistemov in infrastrukture;
- dokumentacijo o inšpekcijskih pregledih sklopa, podsistema oziroma infrastrukture.

Te podlage mora dati za potrebe pregleda na razpolago upravljavec.

2. Obseg in roki

Te določbe se ne uporabljajo za vlečnice z nizko voden vrvjo.

2.1 Podsistemi in sklopi žičniških naprav za katere niso bili izvedeni postopki ugotavljanja skladnosti

2.1.1 Pregled se izvaja v skladu z navodili proizvajalca, kot to določa v poglavju 6.3.7.1 standard SIST EN 1709. Za žičniške naprave, ki nimajo navodil za obratovanje in vzdrževanje s strani proizvajalca žičniške naprave, se za določitev obsega posebnih pregledov smiselno uporabljajo določbe navodil za podobne nove žičniške naprave.

1. Ocena stanja in obrabe reduktorjev (prenosov) ter mehanskih pritrditev reduktorjev in zavor: prvič po 22 500 urah obratovanja po prvem zagonu sklopa ali naprave ali 15 letih, drugič po 15.000 urah obratovanja ali 10 letih po prvem posebne pregledu, nato pa po vsakih 7.500 urah obratovanja ali 5 letih.

2. Neporušni pregled pogonskih, povratnih ali odklonskih kolutov nosilnih, transportnih, vlečnih ali proti vrvi za vse žičniške naprave z izjemo vlečnic: prvič po 22.500 urah obratovanja ali 15 letih po prvem zagonu sklopa, nato pa po 15.000 urah obratovanja ali 10 letih po vsakem predhodnem pregledu.

3. Neporušni pregled vseh gredi in osi pogonskih, povratnih ali odklonskih kolutov nosilnih, transportnih, vlečnih, protivrvi ter napenjalnih vrvi: prvič po 22.500 urah obratovanja ali 15 letih po prvem zagonu sklopa, nato po 15.000 urah obratovanja ali 10 letih po predhodnem pregledu, nato pa po vsakih 7.500 urah obratovanja ali 5 letih po predhodnem pregledu.

4. Neporušni pregled vseh sornikov kolutnih baterij, razen sornikov posameznih kolutov v kolikor niso konzolno vpeta: prvič po 22.500 urah obratovanja ali 15 letih po prvem zagonu sklopa, nato pa po 15.000 urah obratovanja ali 10 letih po vsakem predhodnem pregledu.

5. Neporušni pregled najmanj 25 % odprtih vozil (vključno z glavo obešala) in 10 % obešal vlečnic z visoko vodeno vrvjo: prvič po 15.000 urah obratovanja ali 10 letih po prvem zagonu sklopa, nato pa po 7.500 urah obratovanja ali 5 letih po vsakem predhodnem pregledu;

Preizkušance je treba izbrati tako, da so vsa obešala žičniške naprave redno pregledovana. Če se pri enem preizkusu pojavi pomanjkljivost, je treba pregledati vsa obešala.

6. Neporušni pregled najmanj 25 % zaprtih vozil (vključno z glavo obešala in obešenjem kabine) krožnih žičnic in najmanj 25 % tekalnih mehanizmov za dvo in tri vrvne žičnice: prvič po 15.000 urah obratovanja ali 10 letih po prvem zagonu sklopa, nato pa po 7.500 urah obratovanja ali 5 letih po vsakem predhodnem pregledu.

Preizkušance je treba izbrati tako, da so vsa obešala in obešenja kabine žičniške naprave redno pregledovana. Če se pri enem preizkusu pojavi pomanjkljivost, je potrebno pregledati vsa obešala in obešenja kabine.

7. Pregled gradbenih konstrukcij (jeklenih, betonskih in lesenih) mora zajemati vse tiste komponente (ali določen odstotek teh), ki so podvržene utrujanju in katerih nivo napetosti pri dinamičnih obremenitvah dosega 80% trajne dinamične trdnosti. V primeru, da morebitno ugotovljena poškodba na konstrukciji kaže značilnosti krhkega loma, je treba preveriti žilavost materiala pri obratovalnih temperaturah.

8. Neporušni pregled vseh zaprtih vozil nihalnih žičnic in vzpenjač: 22.500 urah obratovanja ali 15 letih po prvem zagonu sklopa, nato pa po 15.000 urah obratovanja ali 10 letih po vsakem predhodnem pregledu.

V kolikor v izračunu konstrukcij niso določene vrednosti utrujenostnih obremenitev, se defektoskopsko pregledajo kompletne konstrukcije in sicer vsi kritični preseki in spoji na katerih se pojavlja koncentracija napetosti. Pregled zajema jeklene konstrukcije, masivne konstrukcije in elemente sidranja.

Ocena nosilnosti konstrukcije se določa s pomočjo neporušnih preizkusnih metod.

OPOMBA: Za preglede novo vgrajenih delov, sklopov ali podsistemov veljajo kot izhodišče za roke pregledov datumi njihove vgradnje v žičniško napravo. Velja tisti rok, ki je pri predpisanih rokih pregledov prej dosežen.

2.1.2 Vse dele, ki so neporušno pregledani, je treba trajno in nedvoumno označiti ter mesto(a) in oznako(e) navesti tudi v poročilu o pregledu.

Vsi novo vgrajeni deli morajo biti pred vgraditvijo v napravo trajno ter nedvoumno označeni. Izdelani morajo biti iz materialov predpisanih v standardih SIST EN. Zanje mora biti izdelana varnostna analiza in varnostno poročilo skladno z določbami Pravilnika o žičniških napravah za prevoz oseb (Uradni list RS, št. 36/05, 106/05 in 57/07). Izhodišče za nadaljnje roke pregledov je predhodni neporušni pregled.

Velja tisti rok, ki je pri predpisanih rokih pregledov prej dosežen

2.1.3 Posebne preglede lahko izvajajo le izvajalci, ki imajo za izvajanje posameznih pregledov ustrezno opremo in strokovno usposobljenost skladno s predpisi in standardi, ki obravnavajo posamezne vrste pregledov ter so za ta dela akreditirani, v kolikor to zahtevajo predpisi, ki obravnavajo posamezne vrste pregledov. V poročilu o posebnem pregledu mora biti navedena tudi strokovna usposobljenost izvajalca pregleda.

Če ni navodil proizvajalca, se za preglede smiselno uporabljajo predpisi in standardi, ki obravnavajo preglede podobnih elementov.

V primeru, da so pri posebnih pregledih na nosilnih elementih (gredi, osi, sorniki) odkrite napake ali poškodbe in niso znani podatki o žilavosti uporabljenih materialov oz. vrednosti ne ustrezajo materialom odpornim na krhki lom, se morajo ti elementi na novo izdelati iz materialov odpornih na krhki lom (min. 27 J pri -20°C).

Če za dele žičniških naprav starejših od 30 let in tistih, ki so opravile več kot 45.000 obratovalnih ur, zanje pa niso znani podatki o žilavosti uporabljenih materialov oz. vrednosti ne ustrezajo materialom odpornim na krhki lom, se morajo posebni pregledi, ne glede na določbe 3. in 4. točke 2.1.1 priloge 2 tega pravilnika, neporušno pregledovati vsake 3 leta oziroma v skladu z navodili proizvajalca. Pri pregledu gredi pogonskih kolotov in osi povratnih kolotov se za pregled sname samo kolot z gredi oziroma osi.

Za naprave dane v obratovanje pred 1.1.1981, je potrebno te preglede opraviti do 31. 12. 2012.

2.2 Varnostni sklopi in podsistemi, za katere je potreben postopek ugotavljanja skladnosti v skladu z Zakonom o žičniških napravah za prevoz oseb

Določitev obsega posebnih pregledov in vključitev za to potrebnih izvajalcev pregledov se izvede na podlagi navodil za obratovanje in vzdrževanje, ki jih izdela proizvajalec. Kot posebni pregledi veljajo vsi predvideni pregledi žičniško tehničnih naprav in sklopov, ki se morajo izvršiti na preizkušancih, ki jih je določil proizvajalec, izvede pa jih za to kvalificirano strokovno osebje ali akreditirani izvajalci pregledov.

V kolikor obseg pregledov, ki jih predpiše proizvajalec, ne zajema pregledov, ki so za posamezne elemente navedeni v točki 2.1.1., se morajo izvajati tudi pregledi navedeni v točki 2.1.1.

2.3 Elektrotehnične naprave

Posebne preglede naprav močnostne elektrotehnike (visoko in nizko napetostne naprave) se izvajajo v skladu s SIST EN 50110-1- Obratovanje električnih inštalacij, 5.3.3 in v presledkih vsakih 5 let. Na napravah, ki so izpostavljene mehanskim vplivom, vplivom umazanije, kemikalijam, vlagi, mrazu ali vročini ter na računalniško podprtih napravah je pregled treba izvajati vsaka 3 leta. Pri tem se lahko upoštevajo rezultati periodičnih pregledov v skladu s predpisom za varnost pred električnim tokom.

Za preglede električnih inštalacij se smiselno uporabljajo določbe pravilnika, ki ureja zahteve za nizkonapetostne električne inštalacije v stavbah in tehnična smernica TSG-N-002 - Nizkonapetostne električne inštalacije

2.4 Poročila o pregledih

V poročilu o posebnem pregledu je treba navesti pregledani sklopi, metode pregledov, rezultati pregledov in ugotovitve. V poročilu morajo biti podani tudi pogoji za nadaljnjo uporabo pregledanih sklopov.